

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 51C/251/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214221488
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Krajčová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2019:1214221488.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave v konaní pred samosudkyňou JUDr. Michaelou Krajčovou v sporovej veci žalobcov: 1. C. B., nar. XX.XX.XXXX, 2. S. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom D. XXX/XX, XXX XX X. T., obaja zast.: Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát, so sídlom Martina Rázusa 19, 984 01 Lučenec, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 12.000 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 12.000 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobcom v 1. a 2. rade sa p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručенou súdu dňa 12.09.2014 domáhali zaplataenia náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania. Žalobcovia uviedli, že si uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla z dôvodu, že pri dopravnej nehode dňa 07.09.2011 došlo k úmrtiu ich syna, a to ako následok konania vodiča (zamestnanca) spoločnosti VÁHOSTAV - SK, a.s.. Spoločnosť VÁHOSTAV - SK, a.s. mala v rozhodnom období uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovaného.

2. Súd vo veci rozhodol medzitémnym rozsudkom č.k.: 51C/251/2014 - 76 zo dňa 15.06.2015, ktorým určil, že základ nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému je daný v celom rozsahu. Medzitémny rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.08.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k.: 7Co/596/2015-145 zo dňa 25.04.2018, ktorým Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd rozhodnutie súdu 1. stupňa potvrdil.

3. Žalobcovia vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy uviedli, že dňa 07.09.2011 v čase o 8.00 hod. viedol I. E. nákladné motorové vozidlo EČV: ZA XXXEV spolu s nákladným návesom EČV: ZA XXX H. po ceste II/510 smerom do obce X. T. na rovnom a priamom úseku cesty v križovatke s vedľajšou cestou, ktorá je riadne označená dopravnou značkou, pričom pri odbočovaní vľavo na poľnú cestu - účelovú komunikáciu, ohrozil vodiča idúceho za ním, tento vodič O. B. na motocykli zn. Honda CBR, EČ: K. XXX S., i napriek brzdeniu v ľavom jazdnom pruhu, počas predchádzania prednou časťou motocykla, narazil do stredu ľavej bočnej strany ťahača, pričom pri náraze telom do zadnej časti kabíny utrpel poranenie lebky, mozgu, chrbtice, pľúc a dňa 11.09.2011 podľahol následkom zranení. Príčinou dopravnej nehody

bolo závažné porušenie zákonných povinností zo strany vodiča ťahača I. E., pri vedení motorového vozidla a následkom tohto bola bezprostredná a náhla smrť syna žalobcov.

4. V dôsledku náhlej smrti syna žalobcov ako najbližšej osoby sa žalobcom navždy zmenil život. Konaním zamestnanca (vodiča) spol. VÁHOSTAV - SK, a.s. bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov ako to ustanovuje § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spôsobením smrti ich syna bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov predložených stranami sporu, výsluchom žalobcov a svedkov, a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledujúci skutkový stav:

Dňa 07.09.2011 v čase o 8.00 hod. viedol I. E. nákladné motorové vozidlo EČV: ZA XXXEV spolu s nákladným návesom EČV: ZA XXXYI po ceste II/510 smerom do obce X. T. na rovnom a priamom úseku cesty v križovatke s vedľajšou cestou, ktorá je riadne označená dopravnou značkou. Pri odbočovaní vľavo na poľnú cestu - účelovú komunikáciu, ohrozil vodiča idúceho za ním.

Vodič O. B. (syn žalobcov) jazdiaci na motocykli zn. Honda CBR, EČ: K. XXX S. narazil do stredu ľavej bočnej strany ťahača, pričom pri náraze telom do zadnej časti kabíny utrpel poranenie lebky, mozgu, chrbtice, pľúc, ktorým v nemocnici dňa 11.09.2011 podľahol.

Z rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k.: 4T/34/2012-304, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.7.2013 vyplýva, že vodič I. E., zamestnanec poistenca žalovaného, bol uznaný za vinného, že spôsobil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej utrpel syn žalobcov O. B. zranenia, ktorým podľahol, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia. Za uvedené bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 1 roka, so skúšobnou dobou 1 rok. Poškodení boli odkázaní na náhradu škody v občiansko-súdnom konaní.

Z potvrdenia vystaveného C. S. N., psychiatrom dňa 16.02.2015 vyplýva, že C. B., nar. XX.XX.XXXX je dispenzarizovaný a pravidelne liečený v psychiatrickej ambulancii psychoterapiou a aj psychofarmakoterapiou. Od tragického úmrtia syna sa jeho stav výrazne zhoršil, čo pretrváva, preto je potrebná ďalšia psychiatrická liečba.

Žalobkyňa v 2. rade S. B., vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že do dnešného dňa ani vodič a ani jeho zamestnávateľ za ňou a manželom nikdy neprišli, nikdy sa im nikto neospravednil, že im je to ľúto. Chápe, že toto sa môže stať hocikomu, ale oni čakali, že aspoň niekto príde a že povie, že mu je to ľúto. Vodič, ktorý zavinil nehodu, denne chodil okolo ich domu, počula ako jazdí, keď vozil štrk, nikdy sa však nezastavil, neprišiel, aby povedal čo i len slovo. Syn s nimi býval, bol ich najmladší, bol to strašne dobrý syn, bol slobodný, so všetkým im doma pomáhal, staral sa o nich. Za tých 8 rokov, čo sa to udialo, obaja strašne zostarli, ochoreli a syn im práve v týchto chvíľach najviac chýba.

Syn pracoval v autoservise o tri dediny ďalej. Práve jeho kolegovia z práce boli jediní, ktorí im po jeho smrti pomohli, navštívili ich, ukludňovali ich, aj im pomohli v súvislosti s tým, keď mu dávali robiť hrob, vraveli, aby to dali spraviť, že im s tým pomôžu. Teda oni jediní pomohli a zaujímali sa. Pracovníci tej firmy, aj ten vodič bývali pri nich v hoteli, denno-denne okolo chodili, ak by bol niekto prišiel a prejavil ľútosť, možno by sa rozhodla inak, ale nikoho nezaujímalo, že zomrel 27-ročný mladý muž. Nejde o tie peniaze, tie im syna nevrátia. Netvrdí, že im nepomôžu, s manželom sú obaja chorí, potrebujú lieky, s manželom je zle, treba ho voziť k lekárovi. Najmladší syn býval s nimi, ostatné deti bývali už inde a nemôžu k nim denne prichádzať a pomáhať voziť otca k lekárovi. Práve tento najmladší syn, ktorý s nimi býval, im vo všetkom pomáhal.

Okrem syna O. majú s manželom ešte dcéru a ďalšieho syna, obaja v tom čase už mali svoje rodiny. V čase dopravnej nehody už s nimi býval len syn O.. V tom čase už boli obaja na dôchodku, ale popritom ešte pracovali. Po jeho smrti sa im zmenil život, prestali robiť, ostal im len dôchodok, veľa cestujú k lekárom, do nemocnice.

Po tejto tragickej udalosti manžel musel vyhľadať aj odbornú pomoc, najprv chodil k psychológovi, to však nepostačovalo, nakoľko potreboval lieky, a tak musel začať navštevovať psychiatra. Po pohrebe to veľmi ťažko znášal, dvakrát mal srdečnú zástavu, museli ho defibrilovať. Je pravdou, že aj predtým chodil ku kardiológovi, jeho stav sa však po tejto udalosti výrazne zhoršil. Aj jej sa zhoršil zdravotný stav, má problémy s tlakom, so srdcom, aj ona chodí ku kardiológovi. Ona však nechodila ani k psychológovi, ani psychiatrovi, musela podporovať dcéru, syna a manžela, ona musela byť tá tvrdá a silná v rodine.

Manžel je stále v psychiatrickej starostlivosti, naďalej užíva lieky. Pred touto tragickou udalosťou manžel nebol v takejto starostlivosti.

Pokiaľ ide o jej vzťah k synovi, uviedla, že to bol dobrý chlapec, poslúchal, nemali s ním žiadne problémy alebo konflikty, bol strašne slušný. Mali spoločný rodinný život, o čom priniesla aj fotky. Pokiaľ ide o vzťah syna k manželovi, syn otca zbožňoval. Keď videl otca, že je smutný, už ani z domu neodišiel a vždy o desiatej večer bol doma.

V čase nehody bol syn slobodný a mal priateľku. On vždy hovoril, že zostane s nimi, majú 3-izbový byt. Nevie, ako by sa to vyvinulo, keby žil, ale plánoval zostať s nimi. Pokiaľ ide o financie, syn im peniaze nedával, ale všetko si platil sám. Ona varila a keď išli na nákup, tak niekedy nákup zaplatil. Na bývanie im peniaze nedával, oni to od neho nechceli.

Syn ráno chodil do roboty na ôsmu a obedy si zariadil sám, dostal lístky, do piatej robil, potom sa zastavil u staršieho syna (brata), lebo starší syn robí doma. Vždy, keď potreboval nejakú pomoc, tak sa tam zastavil, pomohol mu a potom sám prišiel domov. Potom večeral doma.

So súrodencami mal dobrý vzťah, denno-denne sa z práce zastavil u staršieho syna, lebo mali spoločný záujem, boli zbláznení do áut a motoriek, vždy keď k nemu prišiel, tak domov zavolať, že sa tam zastavil a že príde neskôr.

Žalobca v 1. rade o svojej výpovedi pred súdom uviedol, že manželka už v podstate všetko povedala. Dodal, že syn bol taký, že im dával pocit istoty, keď napr. počul sirénu sanitky, tak mu zavolať: „Otec kde si, si v poriadku?“

O jeho zdravotnom stave už manželka všetko povedala. Momentálne má fibriláciu srdca, museli ho defibrilovať; naposledy 10.12.2018. Musí užívať kvôli tomu lieky.

So synom mal veľmi dobrý vzťah. On odchádzal do práce skoro ráno, takže ráno so synom nebol. Keď prišiel z práce, syn ešte nebol doma, keď sa vrátil domov večer, zavolať mu, keď robil s autami, aby mu prišiel pomôcť, tak robili spolu. Víkendy trávili spolu, chodili do Brna na motocyklové preteky, do Bratislavy na autosalón.

V tom čase mal syn priateľku, chodili spolu, bolo to asi rok a pol, možno aj viac, bola to asi vážna známosť. Pokiaľ ide o ostatné deti, teraz k nim chodia dosť často, chodia na cintorín chodia častejšie, predtým tak často nechodili. Chodievali teda aj predtým, nakoľko majú vnúčatá. Ich rodinu by popísal ako ideálnu rodinu, súrodenci sa mali naozaj radi, navštevovali sa.

Svedok C. B., vo svojej výpovedi uviedol, že žalobcovia sú jeho rodičia a O. B. bol jeho brat. Boli normálna rodina, fungovali ako brat s bratom, mali dobrý vzťah. Brat sa väčšinou cestou z roboty u neho zastavil, chodil okolo, jazdili spolu.

Vzťah medzi rodičmi a bratom bol dobrý, nevie o tom, že by mali nejaký konflikt, väčšie hádky, nepozná také niečo, mali normálny vzťah, taký aký mal s rodičmi aj on. Chodili von spolu aj s jeho kamarátkou, doteraz sa s ňou stretávajú. Fungovali ako normálna rodina, ich vzájomné vzťahy v rodine boli dobré.

Život rodičov sa po smrti brata zmenil. Ťažko povedať, on cíti svoje a rodičia cítia svoje, určite ich to vzalo, tak ako aj jeho. Rodičia sú takí ľudia, že ich nezaťažovali so svojimi problémami. Nikomu to nepraje, aby zažil taký pocit, ako keď otec stratí syna. On má tiež svoju dcéru, snaží sa o tom nehovoriť, lebo to vyvoláva emócie. Toto už nenapraví, rodičia už nebudú takí ako predtým, že sa usmievali, to už nebude nikdy ako predtým, nálada bola iná. To je úplne iný pocit. On už s nimi nebýva 20 rokov, ale chodí každý deň, lebo býva blízko, aj keď robí od rána do večera, snaží sa ich vidieť čo najviac. Pokiaľ ide o intenzitu jeho návštev u rodičov, v porovnaní s obdobím pred smrťou brata, teraz k nim možno chodí častejšie. Ten žiaľ je ešte stále viditeľný. Keď napr. prebehne motorka po ulici, je vidieť, že motorku nechcú počuť. Rodičia sa zmenili, vzalo ich to a je to viditeľné.

Brat mal priateľku a určite mal nejaké plány, nebol to hlúpy chlapec. On má dcéru aj manželku, žijú spolu v pohode a on by si to určite tiež chcel dopriať. O tomto sa nebavili, mali iné spoločné témy - motorky a autá, o tom sa väčšinou rozprávali, ale určite aj on mal plány do života.

Pokiaľ ide o ich rodinu, je hrdý na svojho otca, lebo vždy ho učil dobré veci. Povedal by, že sú taká tichšia normálna rodina, nevyhľadávajú konflikt a hádky.

Svedkyňa O. D., vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že žalobcovia sú jej rodičia a O.J. B. bol jej brat. Ťažko je pre ňu o tom rozprávať, boli to ťažké chvíle. Zdravotné problémy mali tak rodičia, ako aj ona a brat. Ona bola liečená aj u psychológa, užívala antidepresíva. Mala ťažkosti so srdcom - stresového pôvodu, pretrvalo to až do súčasnosti. Jej vzťah s bratom bol dobrý, spolu vyrastali v jednej izbe. Vzťah medzi bratom a rodičmi bol dobrý, žili spolu bez problémov, hádok. Ona s nimi doma žila do veku 30 rokov, potom odišla z domácnosti rodičov, ale vzťahy boli dobré. V čase úmrtia brata už s rodičmi

nebývala. Po tejto tragickej udalosti sa rodičia zmenili, neboli to už tí istí ľudia. Už nie sú takí šťastní ako predtým, nevie ako to má popísať. Myslí si, že sa s tou tragickou udalosťou nevyrovnali. Na brata spomínajú vždy keď sú sviatky, teraz mal meniny, bude mať narodeniny, keď je hocikaký sviatok. Takisto sa to spomína aj u nej doma, má 11 ročnú dcéru, ktorá mala 4 roky, keď sa to stalo, dodnes na neho spomína a rozpráva o tom.

S rodičmi mali vždy blízky vzťah, aj predtým a teraz možno ešte viac. Oni sú normálna rodina, vyrastali bez hádok, možno sa ona viac háda so svojim manželom, ako oni doteraz. Ani oni sa nikdy medzi sebou nehádali, neboli medzi nimi žiadne spory ani hádky. Pomáhali si ako mohli, do dnešného dňa im pomáhajú, s čím môžu.

Súd nevykonal dokazovanie výsluchom vodiča motorového vozidla I. E., nakoľko jeho výsluch súd nepovažoval za potrebný pre rozhodnutie vo veci samej. Súd má za to, že všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti, sú uvedené v rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k.: 4T/34/2012-304. Rovnako súd nevykonal dokazovanie vyžiadanim si lekárskeho záznamu žalobcu v 1. rade, nakoľko žalobcom v 1. rade predloženú lekársku správu zo dňa 16.02.2015 považuje za dostatočnú na preukázanie tvrdení žalobcu v 1. rade ohľadne jeho zdravotného stavu.

6. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

7. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že nárok žalobcov je dôvodný. Žalobcovia ako rodičia sa domáhali v konaní priznania nemajetkovej ujmy každý vo výške 12 000,- €. Súd posúdením všetkých okolností prípadu, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, považoval žalobcami požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy výške 12 000,- € pre každého zo žalobcov za primeranú.

8. Z vykonaného dokazovania, najmä z výsluchu žalobcu a svedkov vyplynulo, že žalobcovia mali so synom O. veľmi blízky vzťah, z troch detí práve tento syn zostal bývať s rodičmi. Vzťah syna k rodičom bol veľmi blízky, prítomnosť syna dávala rodičom pocit istoty, že v prípade problémov sa o nich syn postará. Rodina riadne fungovala, žila „normálnym“ rodinným životom, navštevovali sa aj s ostatnými súrodencami. Z výsluchu svedkov (detí žalobcov) vyplynulo, že rodičia už nie sú takí ako predtým, ich život sa zmenil, nálada v rodine bola iná, rodičia sa so smrťou najmladšieho syna dodnes nevyrovnali. Po smrti syna prestali obaja pracovať (predtým pracovali popri dôchodku). Z dokazovania rovnako vyplynulo, že v dôsledku smrti syna došlo k zhoršeniu zdravotného stavu žalobcov, žalobca v 1. rade musel vyhľadať aj odbornú psychiatrickú pomoc, zhoršili sa mu problémy so srdcom a aj u žalobkyne v 2. rade sa objavili problémy s tlakom, aj ona chodí ku kardiológovi.

9. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je nesporne aj právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať si vzťahy s inými fyzickými osobami a to najmä v citovej oblasti. Smrť ako absolútna strata, predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpore. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby. V zmysle ustálenej judikatúry NS SR súčasťou práva na ochranu súkromia je aj právo na rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi

najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny (NS SR sp. zn.: 1 Cdo 77/2009, sp. zn.: 4 Cdo 168/2009, sp. zn.: 2 Cdo 194/2011).

10. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, je nesporné, že náhlým a nečakaným úmrtím najmladšieho syna došlo závažnému zásahu do osobnostných práv žalobcov (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. V danom prípade došlo k narušeniu spoločného rodinného života dovtedy riadne fungujúcej rodiny a k narušeniu vzťahov medzi členmi tejto rodiny. Medzi žalobcami ako rodičmi a synom boli vytvorené silné vzájomné sociálne, morálne, citové, kultúrne vzťahy v rámci ich súkromného a rodinného života. Je nesporné, že žalobcovia sa do dnešného dňa nevyrovnali s tragickou smrťou ich syna, na ktorého boli citovo naviazaní, keďže s nimi býval v spoločnej domácnosti a poskytoval im pomoc a starostlivosť a na túto starostlivosť sa rodičia spoliehali aj v budúcnosti. Zavinená smrť blízkej osoby, preto vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným väzbám v rodine žalobcov predstavuje natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie ich osobnosti, že môže byť kvalifikovaná aj ako ujma znižujúca ich dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z uvedených dôvodov je potom namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom. Smrť syna žalobcov teda predstavuje udalosť mimoriadnu, s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca, a preto súd priznal žalobcom v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom pri určení jej výšky súd s poukazom na ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vzal do úvahy tak závažnosť vzniknutej ujmy ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

11. Tato náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch pritom nepredstavuje náhradu za život, ale má slúžiť len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Je nepochybné, že žiadna suma, priznaná súdom, nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to, aby nahradila život človeka. Občiansky zákonník neurčuje hranice nemajetkovej ujmy a posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je ponechané na úvahu súdu. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je však ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia. V týchto prípadoch sa peniazmi odškodňuje niečo, čo samo osebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná a aj samotná povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť akokoľvek spoľahlivej kvantifikácie. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy je nevyhnutné zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Náhrada nemajetkovej ujmy v rámci primeraného zadosťučinenia sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. Z hľadiska posudzovania výšky uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pritom nie je významné prejavenie ľútosti, priznanie sa a uloženie trestu odňatia slobody páchatelovi trestného činu usmrtenia.

12. Strata syna v dôsledku jeho úmrtia v mladom veku (v danom prípade mal syn žalobcov v čase smrti 27 rokov) predstavuje pre žalobcov ako rodičov najzávažnejšiu životnú ujmu, preto akýkoľvek pokus o finančnú náhradu hmotným statkom s čisto ekonomickou pomínuteľnou hodnotou je čisto fiktívna a z povahy uvedenej disproporcie hodnôt sa nebude zdať ako dostatočná „náhrada“ za život žiadna suma.

13. Z hľadiska jednotlivých kritérií pre poskytnutie náhrady je potrebné skúmať okolnosti na strane poškodeného, ktoré spočívajú v intenzite vzťahu žalobcov so zomrelým (vzťah žalobcov a syna bol veľmi intenzívny, žalobcovia so synom bývali, navzájom si pomáhali), vo veku zomrelého (27 rokov) a pozostalých (staršie osoby v dôchodkovom veku) a prípadne vziať do úvahy aj poskytnutie inej satisfakcie (žiadna žalobcom nebola poskytnutá). Pre výšku náhrady je však kľúčová kvalita vzájomného vzťahu. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, veľakrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zomrelého sa rozlišuje aj to, nakoľko je prežívaná strata dieťaťa jeho rodičmi.

14. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom ešte aj to, aby jej výška odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti. Preto je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy obvykle porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv.

15. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z rozhodovacej činnosti súdov SR v obdobných veciach., pričom príkladom uvádza nasledujúce rozhodnutia:

- rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k.: 13C/126/2010-267 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava, č.k.: 24Co/368/2015-311 bola priznaná manželovi náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- eur za smrť manželky žalobcu v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky;
- rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k.: 7C/256/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č.k.: 8Co/264/2013-223 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletému dieťaťu vo výške 23.000,- eur, manželke zomrelého vo výške 20.000,- eur a rodičom zomrelého každému po 10.000,- eur, pričom pôvodcom zásahu bola fyzická osoba z dôvodu porušenia pravidiel cestnej premávky;
- rozsudkom Okresného súdu Čadca zo dňa 16. 02. 2011, sp. zn.: 14C 31/2010 <<http://merit.slv.cz/14C31/2010>> bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému z rodičov za stratu dieťaťa vo výške 25.000,- eur, pričom pôvodcom zásahu bola fyzická osoba z dôvodu porušenia pravidiel cestnej premávky;
- rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 27C 107/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín zo dňa 20.5.2015, sp. zn.: 4Co/658/2014 bola priznaná oprávnenej osobe (manželovi) náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 50 000,- eur spôsobenej smrťou manželky v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky;
- rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k.: 2C/61/2010 <<http://merit.slv.cz/2C/61/2010>>-261 zo dňa 05.02.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 30.7.2015, sp. zn.: 12Co/465/2014 súd priznal rovným dielom každej oprávnenej osobe (manželka + 2 maloleté deti) náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela a otca detí vo výške 33 500,- eur. Celková výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bola 100 500,- eur, pričom ujma vznikla v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky;
- rozsudkom Okresného súdu Trnava z 28.04.2010 č.k. 37 C 178/2009 <<http://merit.slv.cz/37C178/2009>>-73 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo 16.03.2011 sp.zn.: 11 Co/90/2010 <<http://merit.slv.cz/11Co90/2010>> priznal súd rodičom dieťaťa zomrelého pri dopravnej nehode sumu 15.000,- eur;
- rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k.: 17C/21/2010 <<http://merit.slv.cz/17C/21/2010>>-214 zo dňa 07.08.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava zo dňa 25.02.2013, sp.zn.: 9Co/423/2012 súd priznal oprávnenej osobe (manželovi) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000,- eur a každému z dvoch maloletých detí (7 rokov a 9 rokov) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30 000,- eur spôsobenej smrťou manželky a matky dvoch detí zároveň. Celková výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bola 80 000,- eur;
- rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 21.02.2014 č.k.: 5C/38/2012 <<http://merit.slv.cz/5C38/2012>>-159 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 26.05.2015, sp. zn.: 20Co/183/2014 súd priznal za smrť syna/brata na základe usmrtienia pri dopravnej nehode nemajetkovú ujmu každému z rodičov vo výške 15.000,- eur a bratovi vo výške 5.000,- eur;
- rozsudkom Okresného súdu Trnava z 28.04.2010 č.k.: 37C/178/2009 <<http://merit.slv.cz/37C178/2009>>-73 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 16.03.2011 sp.zn.:11Co/90/2010 <<http://merit.slv.cz/11Co90/2010>> súd priznal nemajetkovú ujmu za usmrtienie chodkyne (dcéry) na základe trestného činu usmrtienia na prechode každému z rodičov 15.000,- eur (rodičia) a každému zo súrodencov 2.000,- eur (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.10.2012, sp. zn. 4Cdo/139/2011);
- rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 13.11.2014, č.k. 6C/51/2014 <<http://merit.slv.cz/6C/51/2014>>-163 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 17Co/243/2015 z 22.03.2016 súd priznal za smrť syna/brata pri dopravnej nehode každému z rodičov 10.000,- eur a bratovi 5.000,- eur.

16. Súd záverom uvádza, že kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino vs. Taliansko v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková vs. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch Súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej

krajine a aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14 <<http://merit.slv.cz/I.US2844/14>>).

17. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného o spoluzavinení dopravnej nehody aj synom žalobcov a v dôsledku toho k návrhu na zníženie náhrady žalobcami požadovanej ujmy, súd uvádza, že z rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k.: 4T/34/2012-304 vyplynulo, že príčinou vzniku dopravnej nehody z technického hľadiska bola nesprávna technika jazdy vodiča nákladného motorového vozidla, ktorá bola tým prvkom príčiny vzniku nehody, ktorá vyvolala kolíznú situáciu. Technika jazdy syna žalobcov bola potom tým prvkom príčiny vzniku nehody, ktorá znemožnila zabrániť zrážke. Aj keď nepopierateľne pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, je pri neoprávnenom zásahu právne významné aj správanie samej dotknutej osoby - v preskúvanom prípade syna žalobcov (napr. rozsudok NS SR z 27.10.2010 sp. zn. 1 Cdo 77/2009 <<http://merit.slv.cz/1Cdo77/2009>>), túto skutočnosť súd nepovažoval za podstatnú, majúcu vplyv na zníženie výšky požadovanej nemajetkovej ujmy, keďže prvotnou príčinou vzniku dopravnej nehody, ktorá túto nehodu vyvolala, bola práve nesprávna technika jazdy vodiča nákladného motorového vozidla. Z uvedeného dôvodu, ako aj vzhľadom na žalobcami požadovanú výšku nemajetkovej ujmy, súd nepristúpil k zníženiu náhrady nemajetkovej ujmy požadovanej žalobcami z dôvodu spoluzavinenia dopravnej nehody aj synom žalobcov.

18. V kontexte vyššie uvedeného, s poukazom na rozhodovaciu činnosť súdov SR a s prihliadnutím na všetky okolnosti prejednávanej veci (veľmi úzke a blízke rodinné väzby, pomoc poskytovanú zo strany syna rodičom, skutočnosť, že syn s rodičmi býval v jednej domácnosti a aj s prihliadnutím na vek zomrelého), súd považuje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12 000,- € pri smrti syna rodičom za primeranú náhradu s tým, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy, v zmysle zásad slušnosti a morálnej správnosti, je spôsobilá naplniť inštitučnú podstatu kompenzácie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd každému zo žalobcov priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,- eur.

19. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobcovia mali vo veci plný úspech, a preto im súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu exekučný titul ukladá.